

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 58/2018-37

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. novembra 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Ladislava Orosza a Miroslava Duriša prerokoval prijatú sťažnosť obchodnej spoločnosti KAMWOOD, s. r. o., Skladištná 4676, Lučenec, zastúpenej Advokátskou kanceláriou UHAL, s. r. o., Štefana Moyzesa 9877/43, Zvolen, v mene ktorej koná advokát JUDr. Maroš Uhaľ, vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 5 a čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1, čl. 13 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 23 S 168/2015 zo 16. marca 2016 za účasti Krajského súdu v Banskej Bystrici a takto

r o z h o d o l :

1. Základné práva obchodnej spoločnosti KAMWOOD, s. r. o., podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 23 S 168/2015 zo 16. marca 2016 p o r u š e n é b o l i .

2. Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 23 S 168/2015 zo 16. marca 2016 z r u š u j e a v e c v r a c i a Krajskému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Banskej Bystrici j e p o v i n n ý obchodnej spoločnosti KAMWOOD, s. r. o., uhradiť trovy konania v sume 181,89 € (slovom stoosemdesiatjeden eur a osemdesiatdeväť centov) na účet jej právneho zástupcu Advokátskej kancelárie UHAL, s. r. o., Štefana Moyzesa 9877/43, Zvolen, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. júna 2016 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti KAMWOOD, s. r. o., Skladištná 4676, Lučenec (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 5 a čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1, čl. 13 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 23 S 168/2015 zo 16. marca 2016 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

Sťažovateľka sa žalobou podanou 4. novembra 2015 krajskému súdu domáhala ochrany pred nezákonným zásahom Daňového úradu Banská Bystrica (ďalej aj „správca dane“ alebo „žalovaný“) spôsobeným oznámením o daňovej kontrole zo 7. októbra 2015 č. 20943910/2015 na zistenie oprávnenosti nároku na vrátenie nadmerného odpočtu alebo jeho časti za zdaňovacie obdobie júl 2015.

O žalobe rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom č. k. 23 S 168/2015-200 zo 16. marca 2016 tak, že ju zamietol.

Sťažovateľka v sťažnosti objasňuje dôvody, ktoré ju viedli k podaniu žaloby krajskému súdu. Poukazuje na to, že správca dane vykonáva daňové kontroly u nej dlhodobo – za obdobia rokov 2010, 2011, 2012 a za vybrané mesiace rokov 2013, 2014 a 2015. Proti niektorým rozhodnutiam podala opravné prostriedky, o ktorých koná krajský súd, prípadne aj Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“). Sťažovateľka sa domnieva, že *«cieľom daňových kontrol nebolo overenie splnenia podmienok na nadmerný odpočet dane, ale dosiahnutie úpadku našej spoločnosti. Toto presvedčenie sme nadobudli najmä potom, ako naša spoločnosť bola kontrolovaná aj za obdobia rokov 2013 – 2015, kedy sme už prestali predávať drevnú hmotu podľa názoru správcu dane „pochybným odberateľom“ do Maďarska. Ako vyplýva zo skutkového stavu zisteného samotným správcou dane, naša spoločnosť skutočne disponovala s tovarom a ten dodala odberateľom do Maďarska. Následne kroky odberateľov, ich nezastihnuteľnosť a nepodanie daňových priznaní však podľa nášho názoru nemôže byť našej spoločnosti na ujmu, čo sme namietali aj v jednotlivých konaniach, pretože účasť na podvođe nebola našej spoločnosti preukázaná. Naše závery sme podložili aj judikatúrou Súdneho dvora EU, na ktorú žalovaný odmietol prihliadať.*

Keďže kontrolu za január 2013, ktorá uzatvárala obdobie kontrol za roky 2010 až 2012 uzavrel žalovaný pre nás s pozitívnym výsledkom, mali sme za to, že daňová „šikana“ je ukončená. Tento náš uzáver bol bohužiaľ predčasný, pretože správca dane vykonával daňové kontroly aj za roky 2014 a 2015.

Na pojednávaní zo dňa 16. 03. 2016 sme prostredníctvom právneho zástupcu naše odôvodnenia ešte rozšírili a poukázali sme na následky, ktoré sú spojené s daňovou kontrolou. Súdu sme predložili výzvy na upustenie od daňovej kontroly, ktorými sme žiadali od správcu dane, aby od daňových kontrol upustil. Odpoveďou zo strany správcu dane bolo len konštatovanie, že si vykonáva svoju právomoc.».

Sťažovateľka poukazuje na to, že krajský súd v písomnom vyhotovení napadnutého rozsudku uviedol, že žalobu zamietol pre neprípustnosť podľa § 250v ods. 3 a 4

Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), ktorá bola daná tým, že sťažovateľka nevyužila právne prostriedky podľa osobitného predpisu, a to podľa zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sťažnostiach“). Tento dôvod považuje sťažovateľka za prekvapivý, keďže krajský súd na pojednávaní 16. marca 2016 žalobu nezamietol pre neprípustnosť. Po vyhlásení rozsudku pri jeho stručnom odôvodnení uviedol, že *„sťažnosť v tomto prípade nie efektívnym prostriedkom nápravy proti nezákonnému zásahu a teda dôvodom zamietnutia žaloby nebola pôvodne jej neprípustnosť.“*

Z toho dôvodu považujeme uvedené rozhodnutie porušovateľa za nepresvedčivé a najmä za nepreskúmateľné, keďže nevieme, z akého zákonného dôvodu porušovateľ rozhodol.“

Sťažovateľka priložila k sťažnosti ako dôkaz zvukový záznam z pojednávania podľa § 40aa OSP, z ktorého cituje relevantnú časť po vyhlásení napadnutého rozsudku, keď krajský súd vyhlásený rozsudok stručne odôvodnil, a uvádza:

«„Primárne sme sa zaoberali prípustnosťou žaloby, máme za to, že bola podaná včas a posudzovali sme aj aký vplyv má nepodanie opravných prostriedkov nápravy v danom prípade. Je niekoľko rozhodnutí aj ústavného súdu, ktoré konštatujú, že vyžadovať využitie týchto prostriedkov nápravy je na mieste tam, kde by boli nejakým spôsobom efektívne, kde by sa mohlo predísť súdnemu konaniu a stotožňujeme sa s konštatovaním žalobcu, že v danom prípade pri začatej daňovej kontrole v podstate tieto prostriedky nápravy by boli neefektívne... ale vzhľadom na to, že aj podľa zákona 9/2010 Z. z. o sťažnostiach na vybavenie sťažnosti je 30 dňová lehota, navyše aký by to malo zmysel ak by stejným výsledkom nemohlo byť zabránenie vykonávania daňovej kontroly, preto sme nepovažovali takýto inštitút sťažnosti v danom prípade za efektívny prostriedok nápravy preto sme pristúpili k vecnému preskúmaniu žaloby, majúc za to, že žaloba je prípustná.“

... Na základe toho nám nie je jasné, z akého dôvodu už súd pri písomnom vyhotovovaní rozhodnutia mal za to, že žaloba prípustná nebola. Tento postup súdu považujeme za svojvoľný a nezákonný. Nejednoznačnosť v otázke prípustnosti podanej žaloby má závažný vplyv na právnu istotu našej spoločnosti v iných prípadoch, keď bude

pravdepodobne znova začatá daňová kontrola za iné zdaňovacie obdobie a nebudeme vedieť aký postup máme zvoliť pri ochrane pred daňovou kontrolou...

Z toho dôvodu je neprípustné, aby súd svoje právne závery dodatočne po vynesení rozsudku menil. Súd predsa zaväzuje rozsudok, ktorý vyhlásil na pojednávaní, vrátane dôvodov, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Preto ak súd následne v písomnom vyhotovení zmení zákonný dôvod svojho rozhodnutia, nerešpektuje svoje vlastné myšlienkové pochody a poradu senátu pred vynesením rozhodnutia na pojednávaní. Takýto postup je potom zmätočný a ústavne neudržateľný.

Zároveň považujeme za kontraproduktívne, že súd sa zaoberal vecnou stránkou podanej žaloby, keď bol toho názoru, že žaloba nie je prípustná. Súd v prvom rade musí skúmať prípustnosť žaloby podľa § 250v OSP a len v prípade, že vysloví názor o prípustnosti podanej žaloby, môže sa zaoberať s vecnou stránkou veci. Je zrejmé, že súd tak konal kontraproduktívne, keď síce skonštatoval neprípustnosť žaloby a napriek tomu sa zaoberal vecným posúdením žaloby. To len zvyrazňuje nesprávny postup a rozhodovanie súdu v tomto konaní.»

Sťažovateľka navyše spochybňuje aj samotný právny názor krajského súdu v napadnutom rozsudku, podľa ktorého sťažnosť podľa zákona o sťažnostiach je efektívnym prostriedkom nápravy. V tejto súvislosti sťažovateľka poukazuje na to, že prostredníctvom konania o sťažnosti nemožno dosiahnuť upustenie od ďalšieho vykonávania daňovej kontroly. Obdobne ani prokurátor to nemôže dosiahnuť priamo, ale len prostredníctvom súdu. Na vybavenie sťažnosti je 30 dní a rovnaká lehota je aj na podanie žaloby podľa § 250v OSP, preto podanie sťažnosti by podľa sťažovateľky viedlo k uplynutiu lehoty na podanie žaloby podľa § 250v OSP. Sťažovateľka ďalej argumentuje, tým že „z hľadiska práva na prístup k súdu a zákazu odmietnutia spravodlivosti nie je za súčasnej právnej úpravy možné od našej spoločnosti žiadať podanie sťažnosti pred podaním žaloby na súd... Tento neistý právny stav nemôže pre nás znamenať sankciu za to, že sme si vybrali jednoznačne efektívnu súdnu nápravu nesprávneho postupu správcu dane. Okrem toho, sťažnosť nepovažujeme, aj s ohľadom na naše skúsenosti s daňovými orgánmi, za efektívny prostriedok nápravy, ktorý by bol schopný zabrániť nezákonnému zásahu. Zároveň je

otázna možnosť napadnúť rozhodnutie o vybavení sťažnosti prostredníctvom správneho súdnictva podľa V. časti OSP.“.

Sťažovateľka zároveň poukazuje na nálezy ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 396/2015 a sp. zn. III. ÚS 376/2015, z ktorých vyplýva záver, že sťažnosť podľa zákona o sťažnostiach nemožno automaticky považovať za efektívny právny prostriedok nápravy nezákonného zásahu orgánu verejnej správy, pričom je potrebné zohľadniť okolnosti každej veci.

Podľa sťažovateľky „*bezdôvodným*“ vykonávaním daňovej kontroly dochádza k zásahu do jej vlastníckeho práva a k strate legitímneho očakávania na vyplatenie nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty, ktorej vyplatenie je pozastavené v dôsledku začatej daňovej kontroly.

Sťažovateľka akceptuje právny názor, podľa ktorého jej správca dane nemusí oznámiť dôvod vykonávania daňovej kontroly, nestotožňuje sa však s názorom, že v tomto prípade nešlo zo strany správcu dane o zneužitie právomoci, diskrimináciu a šikanovanie. Ak by skutočne išlo o vykonávanie štátom zverenej právomoci, „*potom v konaní o nezákonnosť zásahu by správca dane vedel uviesť, prečo vykonáva daňovú kontrolu aj za rok 2015. Ten však ani na pojednávaní na otázku súdu dôvod neuviedol, odvolal sa len na čl. 2 ods. 2 Ústavy SR. Potom sa pýtame, ako súd (porušovateľ) dospel k záveru, že nejde o šikanu a zneužitie právomoci...*“.

Sťažovateľka spochybňuje aj právny záver krajského súdu, podľa ktorého ide o štandardný postup správcu dane pri preverovaní zákonných podmienok pri intrakomunitárnom dodaní tovaru. Uvedené by znamenalo, že „*správca dane by mal štandardne preverovať každé intrakomunitárne dodanie tovaru každého podnikateľa, o čom pochybujeme. Zároveň sme toho názoru, že uvedený názor je spôsobilý obmedziť voľný pohyb tovaru a služieb...*“.

Sťažovateľka poukazuje na to, že argumentácia krajského súdu v napadnutom rozsudku potvrdzuje jej názor, podľa ktorého aktuálna daňová kontrola sa u nej vykonáva na základe predchádzajúcich daňových kontrol, čo je tiež znakom toho, „že sme sa dostali na tzv. čiernu listinu správcu dane, čo podľa nášho názoru zakladá diskrimináciu našej spoločnosti oproti iným podnikateľom...

... súd svojvoľne bez toho, aby to vyplývalo zo spisu a z prednesov účastníkov konania, doplnil dôvody vykonania daňovej kontroly. Urobil tak napriek tomu, že uvedený dôvod pre vykonávanie daňovej kontroly neuviedol ani správca dane... Z toho možno usudzovať, že súd sa snažil ospravedlniť nezákonný zásah správcu dane, aby nebolo zrejmé, že ide z jeho strany vo vzťahu k našej spoločnosti o zneužívanie práva. Máme za to, že súd svojim tvrdením nielenže potvrdil naše tvrdenie, ale dokonca vo vzťahu k našej spoločnosti zaviedol istú prezumpciu viny, ktorá má ospravedlňovať vykonávanie daňovej kontroly v každom kalendárnom roku. Z toho potom vyplýva jediný fakt, že pravdepodobne bude správca dane vykonávať daňové kontroly po celú dobu existencie našej spoločnosti, čo však v ústavno-právnej rovine, bez relevantného dôvodu znamená zneužívanie štátnej moci, ktoré je v rozpore s princípom proporcionality a materiálneho právneho štátu.“

Na tomto základe sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľky... na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivý súdny proces zaručené článkom 6 ods. 1 Dohovoru..., právo na pokojné užívanie majetku podľa článku 20 ods. 1 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, právo na pokojné užívanie majetku podľa článku 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo na účinný prostriedok nápravy podľa článku 13 Dohovoru..., zákaz diskriminácie podľa článku 14 Dohovoru... rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 16. 03. 2016 pod sp. zn. 23 S/168/2015-200 porušené bolo.

Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 16. 03. 2016 pod sp. zn. 23 S/168/2015-200 sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

Krajský súd v Banskej Bystrici je povinný zaplatiť sťažovateľke trovy právneho zastúpenia v sume 181,89 EUR a to na účet právneho zástupcu... do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

Ústavný súd po predbežnom prerokovaní uznesením z 25. januára 2018 prijal sťažnosť podľa § 25 ods. 1 a 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľky a predsedu krajského súdu, aby sa vyjadrili, či trvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Predsedu krajského súdu zároveň vyzval, aby sa vyjadril k sťažnosti. Podpredseda krajského súdu a právny zástupca sťažovateľky ústavnému súdu oznámili, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Vzhľadom na oznámenia právneho zástupcu sťažovateľky a podpredsedu krajského súdu, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde od neho upustil, keďže dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

Podpredseda krajského súdu sa k sťažnosti vyjadril v prípise sp. zn. Spr 271/18 z 10. apríla 2018. K námietke sťažovateľky o dôvodoch, pre ktoré bola žaloba sťažovateľky zamietnutá, a o rozdieloch medzi odôvodnením napadnutého rozsudku pri jeho vyhlásení na pojednávaní a odôvodnením v písomnom vyhotovení napadnutého rozsudku podpredseda krajského súdu poukázal na prepis ústneho odôvodnenia napadnutého rozsudku a následne uviedol:

«Zákonná požiadavka v zmysle § 156 ods. 1 O. s. p. (platného v čase vyhlásenia rozsudku) je po vyhlásení rozsudku tento odôvodniť a poučiť o opravnom prostriedku. Aj keď zákon výslovne nehovorí o stručnom odôvodnení (O. s. p. v ustanovení § 156 ods. 1) v zásade sa podáva ústne len podstatná časť dôvodov, pre ktoré súd rozhodol tak, ako rozhodol s odkazom na podrobnejšie odôvodnenie v písomnom vyhotovení rozsudku, ktorý bude účastníkom konania doručený.

Len čo súd vyhlási rozsudok, je ním viazaný (§ 156 ods. 4 O. s. p.). Odvolanie len proti dôvodom rozsudku nie je prípustné (§ 202 ods. 4 O. s. p.). To teda znamená, že záväznosť sa týka iba výroku rozsudku, a nie odôvodnenia. Pokiaľ ide o obsah odôvodnenia rozsudku, písomné vyhotovenie sa môže od ústneho odôvodnenia odlišovať, hoci takýto jav je možné označiť ako nežiaduci (Komentár k Občianskemu súdnemu poriadku, Jaroslav Krajčo, EUROUNION spol. s r. o. Bratislava 2010).

V danej veci bolo podané ústne odôvodnenie rozsudku bez toho, že by bolo prečítané z vopred pripraveného písomného vyhotovenia konceptu rozsudku (keďže mu predchádzalo prejednanie veci na pojednávaní), čo pri podrobnej konfrontácii, porovnaní každého slova môže viesť k záveru o odlišnosti odôvodnení. Krajský súd má za to, že odôvodnenia sa neodlišujú podstatným spôsobom, rozdiely nie sú takej intenzity, že by mali spôsobiť sťažovateľovi tvrdené porušenie jeho práv.

Sťažovateľ vytrhol z kontextu časť ústneho odôvodnenia. V prvom rade chýba prvá veta ústneho odôvodnenia: „Po preskúmaní veci súd dospel k záveru, že žaloba nie je podaná dôvodne“, teda, že dôvodom jej zamietnutia bolo zistenie, že žaloba nie je dôvodná (§ 250v ods. 4, prvá časť poslednej vety, O. s. p.). Následne sa súd pri odôvodňovaní zaoberal aj prípustnosťou žaloby (ods. 2 ústneho odôvodnenia) a ďalej už len ne/dôvodnosťou žaloby, t. j. vecnou stránkou žaloby. Za podstatné treba považovať to, že súd dal aj pri ústnom odôvodňovaní odpoveď, prečo žaloba nie je dôvodná, prečo sa podľa názoru súdu nejedná o tvrdený nezákonný zásah (ods. 3., 4., 5. a 6. ústneho odôvodnenia). Práve z dôvodu preskúmateľnosti rozsudku, keď v danej veci navyše nebolo prípustné odvolanie, súd v písomnom odôvodnení rozsudku podrobnejšie rozviedol svoje úvahy pri rozhodovaní, vrátane posúdenia prípustnosti žaloby. Pri ústnom odôvodňovaní súd chcel zvýrazniť len tú skutočnosť, prečo sa zaoberal aj vecnou stránkou žaloby. V písomnom odôvodnení dal súd už podrobnejšiu odpoveď, prečo žaloba, vzhľadom na okolnosti danej veci, vzhľadom na v písomnom odôvodnení uvedené rozhodnutia iných súdov, v podstate neobstojí z oboch dôvodov, t. j. aj neprípustnosti, aj nedôvodnosti.

Určite sa súd zaoberal, tak pri ústnom odôvodňovaní, ako aj v písomnom odôvodnení argumentáciou, prečo je žaloba nedôvodná.

Krajský súd nepovažuje za správne konštatovanie v sťažnosti, že súd žalobu zamietol pre neprípustnosť, pretože z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že súd dospel k záveru,

že žaloba na ochranu pred nezákonným zásahom je neprípustná, aj nedôvodná (strana 5, štvrtý odsek). Je zrejmé, že súd rozhodol o zamietnutí žaloby aj z dôvodu jej nedôvodnosti, jednoznačne to vyplynulo tak z ústneho, ako aj z písomného odôvodnenia rozsudku, a nie len z dôvodu, na ktorý poukázal sťažovateľ, t. j. pre jej neprípustnosť. Ako už bolo vyššie uvedené, súd pristúpil k vecnému posudzovaniu žalobných bodov, teda, zaoberal sa tým, či tvrdenia žalobcu o porušení jeho práv, tvrdenia o nezákonnom zásahu sú pravdivé, či žaloba v zmysle žalobných tvrdení obstojí z vecného hľadiska.

Pokiaľ sťažovateľ namietal, že je neprípustné, aby súd svoje právne závery dodatočne po vynesení rozsudku menil, s tým, že rozsudok súd zaväzuje, a to vrátane dôvodov, na ktorých svoje rozhodnutie založil, je potrebné poukázať na to, že podstatné dôvody prednesené pri ústnom odôvodnení rozsudku, na ktorých súd svoje rozhodnutie založil, sú uvedené v písomnom vyhotovení rozsudku, pričom záväznosť rozsudku sa týka iba výroku, a nie dôvodov. Len čo súd rozsudok vyhlási (nie odôvodní), je ním viazaný, pričom odvolanie len do dôvodov nie je prípustné.

K namietanému porušeniu záverov z porady senátu je dôležité uviesť, že na porade senátu, ktorá je tajná, sa senát uznesie na výroku rozsudku, ktorý sa (vrátane vóta) uvedie v zápisnici o porade a hlasovaní, ktorú podpisujú všetci členovia senátu. Dohodnú sa iba podstatné dôvody, ktorými sa rozsudok na pojednávaní stručne ústne odôvodní. Odôvodnenie rozsudku sa následne dotvára v jeho písomnom vyhotovení, ktoré v súčasnosti podpisujú už všetci členovia senátu (§ 141 SSP). Dôvody nie sú vždy aj písomne pripravené, najmä, ak sa rozsudok vyhlasuje bezprostredne po prejednaní veci na pojednávaní a senát záver prijme až na následnej porade senátu.»

K vecnému posúdeniu žaloby sťažovateľky v napadnutom rozsudku podpredseda krajského súdu uviedol:

«Krajský súd zotrváva na svojom stanovisku, že nepovažuje vykonávanie predmetnej daňovej kontroly u žalobcu za nezákonný zásah do práv žalobcu. Daňová kontrola bola vykonávaná správcom dane v rámci jeho právomoci. Žalobca nepreukázal a súd nezistil, že by bola vedená v rozpore s Daňovým poriadkom, resp. zákonom o DPH, či inými právnymi predpismi. Súd zotrváva na dôvodoch uvedených v písomnom vyhotovení dotknutého rozsudku (strana 10 štvrtý, piaty, šiesty odsek a strana 11 prvý odsek).

K spochybňovaniu právneho záveru súdu, podľa ktorého ide o štandardný postup správca dane pri preverovaní zákonných podmienok pri intrakomunitárnom dodaní tovaru a k tvrdeniu sťažovateľa, že uvedené by znamenalo, že „správca dane by mal štandardne preverovať každé intrakomunitárne dodanie tovaru“, krajský súd poukazuje na to, že v odôvodnení rozsudku je konštatované, že „z administratívneho spisu vyplýva, že správca dane postupuje úplne rovnakým štandardným postupom ako v obdobných prípadoch“. Sťažovateľ teda nesprávne tvrdí, že podľa záverov súdu by to znamenalo, že správca dane by mal štandardne preverovať každé intrakomunitárne dodanie tovaru každého podnikateľa. Zo záverov súdu vyplýva len toľko, že ak správca dane pristúpil k preverovaniu prostredníctvom daňovej kontroly, tak postupoval úplne rovnakým štandardným postupom ako v obdobných prípadoch, t. j. aj u iných daňových subjektov.

Pokiaľ sťažovateľ tvrdí, že súd svojvoľne doplnil dôvody vykonania daňovej kontroly, krajský súd zastáva stanovisko, že súd len poukázal na účel vykonávania daňovej kontroly a reagoval - zaujímal stanovisko k tvrdeniam žalobcu, ktoré súd nepovažoval za správne, ak sa žalobca dožadoval upustenia od vykonávania daňovej kontroly u žalobcu, ktorú žalobca považoval za nezákonný zásah do jeho práv.»

Sťažovateľka prostredníctvom právneho zástupcu podala svoje stanovisko k vyjadreniu podpredsedu krajského súdu v podaní z 10. mája 2018, v ktorom uvádza:

„Pokiaľ krajský súd vo svojom vyjadrení uvádza, že na strane 5 rozhodnutia sú uvedené kumulatívne dôvody, pre ktoré bola žaloba zamietnutá, a to z dôvodu jej neprípustnosti a nedôvodnosti, tvrdíme, že tieto dva inštitúty nemôžu byť dôvodom pre zamietnutie žaloby súčasne, pretože sa vzájomne vylučujú.

Pokiaľ mal krajský súd za to, že nami podaná žaloba nie je prípustná, nebol ďalej dôvod na to, aby skúmal vecnú stránku veci. Zároveň, ako sme už v našej sťažnosti preukázali, a ako konštatoval aj samotný krajský súd vo svojom vyjadrení, krajský súd v stručnom ústnom odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobu považoval za prípustnú, a preto pristúpil k vecnému preskúmaniu žaloby. V konaní krajského súdu by absentovala logika, keby napriek tomu, že považoval žalobu za neprípustnú, preskúmaval vecnú stránku veci. Prípustnosť žaloby sa skúma ako jedna z prvých procesných podmienok práve

z dôvodu, aby sa konanie zefektívnilo. Nebolo by predsa správne a účelné vecne preskúmať neprípustnú žalobu.

Vyššie uvedené tvrdenia krajského súdu sú v tomto bode nedostatočné. Ak by sa aj krajský súd chcel vysporiadať s tým, že ústne odôvodnenie rozhodnutia nekorešponduje s písomným vyhotovením odôvodnenia, tvrdenie o tom, že krajský súd zamietol žalobu z dôvodu neprípustnosti aj nedôvodnosti neobstojí. Krajský súd by mal zobrať na vedomie ustanovenie § 250v ods. 4 OSP posledná veta, kde zákonodarca umožňuje zamietnuť návrh ak nie je dôvodný, alebo ak je návrh neprípustný, teda nie kumulovane z oboch dôvodov.

Krajský súd vo svojom vyjadrení ďalej uvádza, že odvolaním nie je možné napadnúť odôvodnenie rozsudku a preto sa má za to, že záväznosť sa týka jedine výroku a nie odôvodnenia. Uvedené však automaticky neznamená, že odôvodnenie rozhodnutia uskutočnené na pojednávaní môže byť v rozpore s písomným odôvodnením rozsudku, resp. tieto odôvodnenia sa môžu odlišovať v zásadných a podstatných dôvodoch, prípadne si môžu absolútne odporovať. Je samozrejmosťou, že nie je možné podať odvolanie len voči odôvodneniu rozhodnutia, toto vždy musí smerovať voči výroku. Avšak tu je na mieste poukázať na to, že v našej veci existujú popri sebe rozdielne odôvodnenia jedného záväzného výroku. Krajský súd v tomto prípade nemôže zhojiť nesúlady odôvodnenia rozsudku, ktoré bolo uskutočnené na pojednávaní a toho, ktoré súd urobil v písomnej podobe argumentáciou o nezáväznosti odôvodnenia. Pokiaľ krajský súd na pojednávaní dňa 16. 03. 2016 považoval žalobu za prípustnú a zamietol ju preto, že je nedôvodná, nemôže v písomnom vyhotovení rozsudku následne uviesť, že žaloba je neprípustná, a preto ju zamietla. Nedôvodnosť a neprípustnosť sú dva rozdielne inštitúty, ktoré vedľa seba neobstoja, a v nami namietanom prípade ich vzájomné zamieňanie spôsobuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia.

V tomto prípade opätovne poukazujeme na nami v sťažnosti na strane 6 citovanú publikáciu autora P. Vrchu, ktorý jednoznačne považuje za porušenie práva na spravodlivý proces, keď súd vyhlásený rozsudok celkom alebo čo i len z časti odôvodní inak. Navyše v našom prípade sa nejedná o obyčajnú nič neznamenajúcu nezrovnalosť. Dôvod pre ktorý súd žalobu zamietne musí byť špecifikovaný riadne a nemenne, teda tak, aby tento dôvod bol zrejmý aj v čase ústneho odôvodnenia rozhodnutia, ako aj v čase jeho písomného vyhotovenia. Ak nastane opačná situácia dochádza k porušeniu práva na riadne

odôvodnenie rozhodnutia a tým k spomínanému porušeniu práva na spravodlivý súdny proces. Pokiaľ krajský súd najskôr konštatuje, že žaloba je prípustná a zamietajú z dôvodu jej neprípustnosti, nemôže následne v písomnom vyhotovení toto istého rozsudku uviesť, že žaloba bola neprípustná. Najskôr krajský súd konštatoval existenciu určitého právneho stavu a následne ho poprel, resp. konštatoval úplne odlišným spôsobom, pričom skutkový a právny stav veci sa nezmenil. Neobstojí preto záver krajského súdu prezentovaný vo vyjadrení o tom, že rozdiely v ústnom a písomnom odôvodnení rozsudku nie sú takej intenzity, aby boli spôsobilé porušiť naše práva.

K vyjadreniu krajského súdu k vecnej stránke veci uvádzame len toľko, že aj keď krajský súd síce konštatuje, že podľa jeho názoru opakované daňové kontroly neboli vykonávané v rozpore so zákonom, takýto postup správcu dane nie je s právom súladný, pretože šikanózný výkon práva nepožíva právnu ochranu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k obom označeným právam v zásade identické (IV. ÚS 147/08).

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 299/04, II. ÚS 78/05) do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne konformným spôsobom interpretovaná platná a účinná právna norma (m. m. IV. ÚS 77/02).

Výklad a aplikácia zákonných predpisov zo strany všeobecných súdov musí byť preto v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu, ktorým je poskytnutie materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov konania. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno obmedziť toto základné právo v rozpore s jeho podstatou a zmyslom.

Pokiaľ ide o základné práva a slobody, ústava rozdeľuje ochranu ústavnosti medzi všeobecné súdy a ústavný súd. Systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov,

ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 152 ods. 4 ústavy).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Vychádzajúc z uvedených právnych názorov bolo úlohou ústavného súdu posúdiť námietky sťažovateľky uplatnené v sťažnosti, v ktorej argumentuje, že napadnutým rozsudkom krajského súdu zo 16. marca 2016 malo dôjsť k porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 5 a čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1, čl. 13 a čl. 14 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

Základnou námietkou sťažovateľky je to, že odôvodnenie v písomnom vyhotovení napadnutého rozsudku je v rozpore s tým, ako krajský súd ústne odôvodnil napadnutý rozsudok po jeho vyhlásení na pojednávaní.

Podľa § 156 ods. 4 OSP (účinného v čase vyhlásenia napadnutého rozsudku) len čo súd vyhlási rozsudok, je ním viazaný.

„Znenie výroku rozsudku uvedené v zápisnici z pojednávania, na ktorom sa vyhlasuje rozsudok, musí byť v zásade totožné so znením výroku v písomnom vyhotovení rozhodnutia. Vyplýva to z ust. § 156 ods. 4...“ (Števček, M., Ficová, S. a kol. Občiansky súdny poriadok. I. diel. Komentár. 2. vydanie, Praha : C. H. Beck, 2012, s. 570).

Krajský súd v Banskej Bystrici v uznesení sp. zn. 12 Co 407/2016 z 30. marca 2017 uviedol, že predmetné *«ustanovenie upravuje tzv. „vnútornú viazanosť“ súdu výrokom vyhláseného rozsudku, ktorú je potrebné odlišovať od tzv. „vonkajšej viazanosti“, ktorá pôsobí proti tretím osobám a ktorá voči týmto tretím osobám nastáva až momentom, kedy rozsudok nadobudne právoplatnosť. Uvedená viazanosť súdu vyhláseným rozsudkom znamená to, že súd sa v písomnom vyhotovení rozsudku nesmie v žiadnom smere odchýliť od výroku, ktorý vyslovil pri vyhlásení rozsudku. Výnimkou z tejto zásady je len ustanovenie § 224 CSP (do 30. 06. 2016 § 164 O. s. p.), ktoré za určitých podmienok umožňuje vykonať (a to aj bez návrhu) opravu rozsudku... Opraviť rozsudok podľa ustanovenia § 224 CSP je preto možné len v prípadoch, keď ide o chyby v písaní a počítaní a ďalej o také chyby, ktoré sú ako zrejme nesprávnosti podobného pôvodu ako chyby v písaní a počítaní, t. j. ku ktorým došlo len zjavným a okamžitým zlyhaním v duševnej či mechanickej činnosti osoby, za účasti ktorej došlo k vyhláseniu alebo vyhotoveniu rozsudku a ktoré sú každému zrejmé. Zrejmosť takejto nesprávnosti vyplýva najmä z porovnania výroku rozsudku s jeho odôvodnením, prípadne aj z iných súvislostí...»*.

Princíp viazanosti súdu vyhláseným rozsudkom je vyjadrený aj v § 219 ods. 4 zákona č. 160/2015 z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). „Zákonným následkom vyhlásenia rozsudku je viazanosť súdu vyhláseným výrokom. To znamená, že ho konajúci súd už nemôže sám zmeniť a v písomnom vyhotovení rozsudku musí byť znenie výroku zhodné s výrokom vyhláseným“ (Števček, M., Ficová S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, s. 810).

Vychádzajúc z uvedených právnych úvah je zrejmé, že viazanosť súdu vyhláseným rozsudkom predovšetkým znamená viazanosť súdu výrokom vyhláseného rozsudku, keďže

obsah rozhodnutia vo veci samej vysloví súd vo výroku rozsudku (§ 155 ods. 1 OSP). Napriek tomu, že zákon ukladá súdu po vyhlásení rozsudku tento aj odôvodniť, z povahy veci vyplýva, že ústne odôvodnenie v zásade nebude doslovne totožné s odôvodnením uvedeným v písomnom vyhotovení rozsudku. Uvedená skutočnosť však neznamená, že súd sa môže v odôvodnení písomného vyhotovenia rozsudku ľubovoľne odchýliť od odôvodnenia uvedeného ústne po vyhlásení rozsudku. Ústavne súladný výklad § 156 ods. 4 OSP (resp. § 219 ods. 4 CSP) – v spojení s obsahom základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé konanie, ktorých súčasťou je právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia – vedie k záveru, že od súdu možno legitímne očakávať zhodu ústneho odôvodnenia a písomného odôvodnenia v kľúčových aspektoch prejednávanej veci, t. j. podstata stanoviska súdu k zásadným argumentom strany, prípadne zákonné ustanovenia, ktoré boli základom pre rozhodnutie vo veci samej, by mali byť zhodné v ústnom odôvodnení a písomnom odôvodnení.

Ústavný súd napr. vo veci sp. zn. II. ÚS 304/2018 týkajúcej sa konania o obnove konania akceptoval rozdielnosť ústneho odôvodnenia a písomného odôvodnenia rozhodnutia vzhľadom na to, že táto odlišnosť sa týkala len popisu toho, ako súdy hodnotili dôkazy v pôvodnom konaní, a nie tej časti odôvodnenia, v ktorej súd priamo odpovedá na kľúčovú otázku, prečo sťažovateľom navrhovaný dôkaz nepovažoval za nový dôkaz (ako dôvod na povolenie obnovy konania, pozn.).

Obdobne najvyšší súd v rozsudku sp. zn. 10 Sžr 1/2011 z 8. júna 2011 nepovažoval „námietku, že krajský súd sa v odôvodnení písomného vyhotovenia rozhodnutia na rozdiel od ústneho odôvodnenia nezaoberal namietanou protiústavnosťou ustanovenia § 16 cit. zákona... vo vzťahu k výsledku sporu za relevantnú, nakoľko nejde o vadu, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci“.

V prejednávanej veci – z argumentácie sťažovateľky a zo zvukového záznamu z pojednávania, na ktorom krajský súd vyhlásil napadnutý rozsudok (s ktorým sa ústavný súd oboznámil), vyplýva, že v ústnom odôvodnení krajský súd po vyhlásení napadnutého rozsudku v podstatnom uviedol, že nie je potrebné trvať na využití iných právnych

prostriedkov pred podaním žaloby v systéme správneho súdnictva podľa Občianskeho súdneho poriadku – osobitne sťažnosti podľa zákona o sťažnostiach, ktorú krajský súd nepovažoval za efektívny prostriedok nápravy. Následne krajský súd skúmal vecné námietky sťažovateľky a dospel k záveru, že nie sú dané dôvody na vyslovenie nezákonnosti zásahu žalovaného. Z ústneho odôvodnenia napadnutého rozsudku takto vyplynulo, že krajský súd považoval žalobu sťažovateľky za prípustnú v zmysle využitia iných prostriedkov nápravy podľa § 250v ods. 3 OSP, z hľadiska vecnej argumentácie ju však považoval za nedôvodnú.

V písomnom odôvodnení napadnutého rozsudku – krajský súd dospel k záveru, že sťažovateľka nespĺnila podmienku subsidiarity žaloby o ochranu pred nezákonným zásahom, keďže nevyčerpala prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis podľa § 250v ods. 3 OSP, preto ju považoval za neprípustnú. Nad rámec veci uviedol, že žaloba sťažovateľky by aj v prípade jej prípustnosti bola zamietnutá, keďže ju považoval za nedôvodnú, t. j. dospel k záveru, že nebol preukázaný sťažovateľkou tvrdený nezákonný zásah orgánu verejnej správy (žalovaného).

Z uvedeného vyplýva, že rozpor medzi ústnym odôvodnením napadnutého rozsudku a písomným odôvodnením je priamo spojený so zákonným dôvodom rozhodnutia o predmete konania. V tejto súvislosti ústavný súd prihliadol aj na to, že Občiansky súdny poriadok ustanovoval rovnakú formu rozhodnutia t. j. rozsudok – bez ohľadu na to, či v skutočnosti išlo o procesné rozhodnutie (pre nesplnenie procesných podmienok prípustnosti žaloby) alebo o meritórne rozhodnutie, a taktiež rovnaký výrok pre obe situácie, t. j. nerozlišoval medzi odmietnutím a zamietnutím žaloby. Uvedené považoval ústavný súd za relevantné, pretože ak by účinná právna úprava napr. rozlišovala medzi odmietnutím žaloby uznesením a zamietnutím žaloby rozsudkom – už samotná forma rozhodnutia a jeho výrok by boli samy osebe dostatočným indikátorom o podstatných právnych názoroch správneho súdu k prejednávanej veci (za predpokladu, že správny súd nepochybil pri voľbe formy rozhodnutia a príslušného výroku). Právna úprava účinná pri vyhlásení napadnutého rozsudku však ustanovovala jednotnú formu rozhodnutia a znenie výroku pre všetky situácie znamenajúce neúspech žalobcu, preto až odôvodnenie rozhodnutia (časovo najprv

ústne a následne písomné) poskytuje dostatočnú odpoveď na rozhodujúce otázky (procesné a meritórne) rámcujúce predmet konania. Sťažovateľka takto – pri formálnej (gramatickej) zhode výroku napadnutého rozsudku bola konfrontovaná v konečnom dôsledku s dvomi rozdielnymi právnymi posúdeniami jej veci v ústnom odôvodnení a následne pri písomnom odôvodnení.

Uvedeným postupom preto krajský súd porušil predovšetkým § 156 ods. 4 OSP – ktoré malo za následok porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru – a to primárne právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia.

Ústavný súd preto rozhodol, že krajský súd napadnutým rozsudkom zo 16. marca 2016 porušil základné práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, ako aj jej právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

Vzhľadom na uvedený právny záver bolo bezpredmetné skúmať ďalšie námietky sťažovateľky – týkajúce sa napr. potreby využitia iných právnych prostriedkov pred podaním žaloby v systéme správneho súdnictva, prípadne námietky týkajúce sa veci samej.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 a 5 ústavy, práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ako aj práv podľa čl. 13 a čl. 14 dohovoru sa ústavný súd riadil princípom minimalizácie svojich zásahov do právomoci všeobecných súdov, rozhodnutia ktorých sú v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy preskúmané (IV. ÚS 303/04, IV. ÚS 64/2010, IV. ÚS 100/2014), ktorý vyplýva z jeho subsidiárneho postavenia pri ochrane základných práv a slobôd. Vychádzal pritom v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (napr. II. ÚS 182/06, IV. ÚS 311/08) z toho, že v nadväznosti na vyslovenie porušenia základných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu a zrušením tohto rozsudku sa otvára priestor na to, aby sa krajský súd v ďalšom konaní sám vysporiadal s ochranou uvedených práv.

Ústavný súd preto v tejto časti sťažnosti sťažovateľky nevyhovel, uprednostňujúc právomoc všeobecného súdu na ochranu subjektívnych práv účastníkov konania pred ich ochranou v konaní pred ústavným súdom (bod 4 výroku tohto nálezu).

III.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie...

Podľa § 56 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde ak sa základné právo alebo sloboda porušili rozhodnutím alebo opatrením, ústavný súd také rozhodnutie alebo opatrenie zruší.

Podľa § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, môže vrátiť vec na ďalšie konanie.

Podľa § 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah zruší a vec vráti na ďalšie konanie, ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je povinný vec znova prerokovať a rozhodnúť. V tomto konaní alebo postupe je viazaný právnym názorom ústavného súdu.

Keďže krajský súd napadnutým rozsudkom sp. zn. 23 S 168/2015 zo 16. marca 2016 porušil označené základné práva sťažovateľky podľa ústavy a právo podľa dohovoru, ústavný súd zrušil toto rozhodnutie a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie (bod 2 výroku tohto nálezu). Povinnosťou krajského súdu bude riadiť sa právnym názorom ústavného súdu a vo veci opäť rozhodnúť.

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v súvislosti s jej právnym zastupovaním advokátom (bod 3 výroku tohto nálezu).

Sťažovateľka si uplatnila úhradu trov konania v sume 181,89 € za jeden úkon právnej služby. Uvedená suma pozostávala z odmeny za jeden úkon právnej služby v sume 143 €, režijného paušálu v sume 8,58 € a dane z pridanej hodnoty v sume 30,31 €.

Podľa § 36 ods. 1 zákona o ústavnom súde trovy konania pred ústavným súdom, ktoré vzniknú účastníkovi konania, uhrádza účastník konania zo svojho.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd priznal právnemu zástupcovi sťažovateľky úhradu trov konania v uplatnenej výške, t. j. v sume 181,89 €. Ústavný súd dospel k záveru, že uplatnená suma trov právneho zastúpenia nie je v rozpore s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Ústavný súd pritom vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2016 v sume 143 € (1/6 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky) a náhrady hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby v sume 8,58 € (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky) a tiež zo zistenia – vlastnou lustráciou na stránke www.financnasprava.sk – že právny zástupca sťažovateľky je platcom dane z pridanej hodnoty.

Priznanú úhradu trov konania je krajský súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 31a ods. 1 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. novembra 2018